

‘Gras is eigenlijk een oplossing voor alles’

Interview met Erik Dolstra en Thomas van Tetering van DLF

‘Gras is eigenlijk een oplossing voor alles’, zegt Thomas van Tetering, product manager van grassenveredelaar DLF. Een uitspraak die op het eerste gehoor luchtig klinkt, maar in de context van klimaatverandering, biodiversiteit en duurzaam beheer krijgt die stelling steeds meer betekenis. Of het nu gaat om sportvelden, golfbanen of stadsparken: gras speelt een sleutelrol in de uitdagingen van de toekomst.

Auteur: Wijndand Meijboom

DLF is dagelijks bezig met die toekomst. ‘Grasveredeling is een traag proces’, zegt Erik Dolstra, Recreatiegrassen specialist. ‘We rekenen op zo’n 15 jaar van eerste selectie tot commercieel ras. Daarom moeten we nu al werken aan oplossingen voor morgen.’ DLF doet dat met een praktijkgerichte aanpak: bij ziektes of problemen op het veld komt Dolstra zelf langs. ‘We steken letterlijk een plug gras uit, sturen het naar ons lab, en kijken welke ziekte het is. Die informatie gebruiken we ook om op door te veredelen.’ Wat DLF daarbij onderscheidt: de veredelaars werken nauw samen met eigen plantpathologen die zich fulltime bezighouden met grasziektes. En dat is nodig, want de

ziektedruk neemt toe. Niet alleen door klimaatverandering, maar ook doordat grasplanten kwetsbaarder worden door minder bemesting, droogte of een combinatie van factoren. Daarbij blijkt uit DNA-analyses dat het zelden om één ziekte gaat. ‘Vaak is het een cocktail van ziektes die samen fataal zijn voor de grasplant’, aldus Van Tetering. ‘Dan helpt het niet als jouw gras maar tegen één ziekte bestand is.’ Een actueel voorbeeld van een ‘nieuwe’ ziekte is de opkomst van grey leaf spot, een schimmelse ziekte die steeds vaker opduikt in Nederland. ‘Tien jaar geleden zagen we die hier nauwelijks’, vertelt Van Tetering. ‘Maar door andere type winters, veldverwarming en kunstlicht veran-

Erik Dolstra en Thomas van Tetering.

dert het microklimaat. Daardoor krijgen nieuwe ziektes de kans om zich te vestigen.'

Ook technologie die bedoeld is om gras te versterken, kan averechts werken. Zo blijken de populaire graslampen die in stadions gebruikt worden, ook risico's met zich mee te brengen. 'Te veel of verkeerd licht kan juist stress veroorzaken of ziektes in de hand werken', legt Van Tetering uit. 'Daar doen we nu ook onderzoek naar.' Omdat nieuwe rassen jaren ontwikkeling vragen, werkt DLF ook met *quick wins* in die tussentijd. Een voorbeeld is het gebruik van 4turf, tetraploïde Engels raagrassen in sportvelden. 'Die zijn van nature sterker en ziekte-toleranter', zegt Dolstra. 'We zien dat ze inmiddels

bij vrijwel alle Eredivisieclubs worden toegepast.' DLF denkt ook na over de juiste combinatie van soorten in mengsels. 'Door rassen met verschillende sterke punten te mengen, krijg je een robuustere grasmat', aldus Van Tetering. 'Als er dan een ziekte toeslaat, wordt niet de hele mat aangetast.' Voor fieldmanagers en greenkeepers biedt DLF mengsels aan die inspelen op actuele noden: minder input, minder water, meer betredingstolerantie. 'De uitdaging zit in de balans', aldus Dolstra. 'Je wil een gezonde plant, maar ook een veld dat functioneel is. Dat vraagt om slimme keuzes in rassen, beheer en bemesting.'

Microklaver

De innovatie van microklaver in sport- en recreatievelden wint steeds meer terrein. Deze stikstofbindende plant maakt de grasmat sterker en vermindert de behoefte aan kunstmest. 'We doen nu onderzoek naar het onderhoud van microklavervelden over vijf jaar', vertelt Dolstra. 'Hoe houd je het vitaal, ook aan de minder betreden randen van een veld? We leggen proeven aan, meten speelnormen en kijken naar betredingstolerantie met speciale testmachines.' De resultaten zijn veelbelovend. Van Tetering: 'Op sommige velden scoort microklaver zelfs beter op speeleigenschappen dan traditionele grasmatten. Zeker voor amateurclubs is dat een interessante ontwikkeling.'

Voorlopers

Golfbanen en professionele sportvelden zijn vaak de voorlopers in innovatie op grasgebied. 'We noemen dat wel de elite-markt', zegt Van Tetering. 'Daar zijn de vragen het scherpst en de druk het hoogst. Wat daar werkt, sijpelt vanzelf door naar amateurclubs, openbare parken en stedelijk groen.' Hoewel deze elite-markt relatief klein is, zet ze de toon voor de rest van het speelveld. In die sportwereld komt ook steeds meer aandacht voor beheer dat is afgestemd op nieuwe omstandigheden. Van Tetering: 'Je ziet steeds vaker dat het niet meer draait om een perfect groene grasmat, maar om een mat die functioneel is, sterk, en bestand tegen stress. Dat vraagt ook een andere mindset bij greenkeepers en fieldmanagers.'

De stad als proeftuin

Ook in de stedelijke ruimte krijgt gras nieuwe functies. Denk aan groene parkeervakken, tramrails met gras of zelfs hele groenstraten waarin alleen nog twee sporen voor wielen zijn. 'Daarvoor zijn soorten nodig die tegen hitte en

droogte kunnen', zegt Van Tetering. 'Rietzwenk en microklaver doen het daar goed. Ze wortelen diep, houden zichzelf in stand en kunnen water bufferen.' Dat laatste is belangrijk, want extreme neerslag komt vaker voor. 'We testen nu welke grassoorten water het snelst afvoeren', zegt Dolstra. 'Dat maakt gras ook hier tot een oplossing, in plaats van een probleem.' Denk ook aan toepassingen in parken: 'Daar is geen budget voor beregening of bemesting', zegt Van Tetering. 'Dus wil je grasplanten die zichzelf kunnen redden. Als je een park opnieuw aanlegt, kies dan meteen voor een toekomstbestendig mengsel.'

Veredeling is en blijft mensenwerk, benadrukken beide mannen die zelf ook regelmatig in de kassen of op de velden van het DLF veredelingsstation in Moerstraten te vinden zijn. Al mag dan veelbelovend zijn, het is voorlopig nog de kweker met zijn oog die het verschil maakt. Daarnaast gebruikt DLF uiteraard ook technologie: met DNA genoomselectie kunnen ze al vroeg voorspellen of een ras droogte- of ziekte-tolerant is, maar ook andere eigenschappen. Dat verkort de ontwikkelingstijd van 15 naar bijvoorbeeld 12 jaar. 'Maar alles moet nog steeds in de praktijk bewezen worden', zegt Dolstra. 'Het veld blijft leidend.' Drones helpen bij het meten, maar het menselijk oog blijft beter in het beoordelen van ziekten of afwijkingen', vult Van Tetering aan.

Als het aan Dolstra en Van Tetering ligt, komt gras de komende jaren op nog veel meer plekken terug. 'Tussen tramrails, op daken, op schoolpleinen. Gras kan water bufferen, verkoelen, bijdragen aan biodiversiteit en zelfs helpen bij de mentale gezondheid van mensen. We zien nu al een kentering: weg van kunstgras, terug naar natuur. En terecht. Gras is ijzersterk. Het groeit tussen de tegels, herstelt zich razendsnel, en is in staat om zich aan te passen aan de meest uiteenlopende omstandigheden. Dus ja', besluit beiden: 'Gras is eigenlijk een oplossing voor alles.' Voor greenkeepers, fieldmanagers en stedelijk beheerders is dat goed nieuws: er wordt gewerkt aan oplossingen, maar er zijn nu ook al slimme keuzes te maken. En als er ergens een probleem is? 'Bel ons', zegt Van Tetering. 'Wij komen kijken. Samen met de mensen in het veld maken we de toekomst.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!